

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ «НІЖИНСЬКИЙ
АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

- Авторство
- Структура тез доповідей
- Структура наукової статті
- Види навчально-методичних видань
- Розрахунок обсягу навчально-методичного видання
- Додаток 1 Приклади обкладинки
- Додаток 2 Приклади оформлення списку літератури
- Приклади бібліографічних записів
- Визначення індексів УДК та авторського знака для документів

Авторство

Автор твору – це фізична особа, творчою працею якої є створений твір. Співавторами є особи, спільною творчою працею яких створено твір.

Види співавторства:

1. Нероздільне співавторство – авторські права належать усім співавторам і можуть здійснюватися тільки спільно. Співавтори не можуть розпоряджатися твором особисто.
2. Роздільне співавторство – твір є єдиним цілим, однак його частини мають самостійне значення і при цьому відомо, ким зі співавторів створені ці частини.

Упорядник – це особа, яка організовує, обробляє, систематизує або відновлює твір, який є об'єктом авторського права.

Авторське право належить особі, яка підготувала збірник, самостійно обробила або систематизувала матеріал.

Перед іменем укладача треба наводити слова, що визначають характер виконаної роботи: «укладач» («упорядник»), «уклав», «редактор-укладач», «опрацював», «узагальнив», «зібрав», «записав». Укладач користується авторським правом лише за умови дотримання ним прав авторів кожного з творів, що включаються до складеного твору.

Класична структура тез доповідей: - ключові слова (за вимогами оргкомітету); - короткий вступ (актуальність теми); - мета роботи (поставити проблему або завдання, вказати її значимість); - огляд існуючих точок зору на проблему або опис ситуації в науковій сфері; - власні думки на цю тему, основні інструменти дослідження, такі як: лабораторія, в якій проведено дослідження, наукове програмне забезпечення, навчальний заклад, регіон тощо; - передбачувані дослідження, основні результати; - висновки (яке завдання або проблема ставиться для подальшого вирішення); - бібліографія (за вимогами оргкомітету). Вимоги до оформлення бібліографічного опису наведено в Додатку 2.

Структура наукової статті:

- анотація статті (на трьох мовах за вимогами оргкомітету) та, відповідно, ключові слова;
- постановка проблеми у загальному вигляді та визначення її зв'язку із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спирається автор;

- загальна проблема, якій присвячується конкретна стаття; - формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки щодо кожного елементу даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі; - бібліографічний список. Вимоги до оформлення бібліографічного опису наведено в Додатку 2.

Види навчально-методичних видань: Положення про оформлення навчальних видань університету

Дане Положення розроблено з метою упорядкування загальних вимог до формату навчальних видань Національного університету біоресурсів і природокористування України « Ніжинський агротехнічний інститут».

Загальні положення

Навчальні видання призначені для навчально-методичного забезпечення навчального процесу.

Положення розроблено відповідно до Законів України: «Про вищу освіту», «Про бібліотеки та бібліотечну справу», «Про авторське право та суміжні права»; державних стандартів: ДСТУ 3017:2015, СОУ 18.1-02477019-15:2015, ДСТУ ГОСТ 7.84:2008, ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.

Підручник – навчальне видання із систематизованим викладом дисципліни, що відповідає офіційно затвердженій робочій навчальній програмі.

Посібник – видання, призначене на допомогу в практичній діяльності чи в оволодінні навчальною дисципліною.

Наочний посібник – видання, зміст якого передається, в основному, зображувальними засобами.

Практичний посібник – виробничо-практичне видання, призначене практичним працівникам для оволодіння знаннями та навичками при виконанні будь-якої роботи, операції, процесу.

Навчальний посібник – навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник відповідно до навчальної дисципліни. Посібник може охоплювати матеріал не усієї дисципліни, а лише одного або декількох розділів навчальної програми.

Навчальний наочний посібник – навчальне образотворче видання матеріалів на допомогу у вивченні, викладанні чи вихованні.

Навчально-методичний посібник – навчальне видання з методики викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або з методики виховання.

Практичний poradnik – видання, розраховане на самостійне оволодіння будь-якими виробничо-практичними навичками.

Електронний підручник (посібник) – електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній (освітньо-професійній) програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію.

Методичні рекомендації – навчальне або виробничо-практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни, роду практичної діяльності, з методикою виконання окремих завдань, певного виду робіт, а також заходів.

Курс лекцій – навчальне видання повного викладу тем навчальної дисципліни, визначених програмою. Текст лекцій – навчальне видання викладу матеріалу певних розділів дисципліни. Конспект лекцій – навчальне видання стислого викладу курсу лекцій або окремих розділів навчальної дисципліни.

Практикум – навчальне видання практичних завдань і вправ, що сприяють засвоєнню набутих знань, умінь і навичок. Різновиди – збірник задач і вправ, тестові завдання, збірники текстів диктантів і переказів, інструкції до лабораторних і практичних робіт, робочі зошити, дидактичні матеріали.

Лабораторний практикум містить методичні вказівки до виконання лабораторних робіт. Практикум повинен охоплювати всі лабораторні роботи, виконання яких передбачене робочою програмою дисципліни. Якщо дисципліна вивчається впродовж двох чи трьох семестрів, допускається лабораторні практикуми видавати окремими частинами (Ч.1, Ч.2, ...). Лабораторний практикум також може містити і теоретичну частину.

Довідник – навчальне видання довідкового характеру, яке містить упорядкований предметний матеріал, узагальнені, стислі відомості з певних галузей науки, професій тощо.

Монографія – наукове видання, що містить повне й всебічне дослідження певної проблеми чи теми, й належить одному чи декільком авторам. Структура монографії визначається авторською гіпотезою. Для рукописів монографій обов'язковим є наявність трьох зовнішніх рецензентів (рецензенти мають бути фахівцями з проблематики, з якої написаний рукопис).

Робочий зошит – навчальний посібник, який сприяє самостійній роботі студентів щодо засвоєння навчальної дисципліни і містить особливий дидактичний апарат.

Збірник вправ – це навчальний посібник, призначений для самостійної роботи студентів, розвитку й закріплення у них умінь і навичок. Цей посібник є доповнюючим до підручника, до нього не включаються теоретичні питання.

Словник – довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними.

Хрестоматія – навчальне видання літературно-художніх, історичних, наукових, мистецьких чи інших творів або їх частин, які є об'єктом вивчення певної навчальної дисципліни або виховання особистості відповідно до офіційно затвердженої навчальної програми.

Енциклопедія – довідкове видання, яке містить упорядкований перелік відомостей, сукупність наукових знань з широкого кола питань.

Альбом – книжкове або комплектне аркушеве образотворче видання. Атлас – альбом зображень різних об'єктів (карти, креслення, малюнки та ін.), що пропонується з метою навчання або практичного виконання.

Автореферат – це наукове видання у вигляді брошури, що містить складений автором реферат проведеного ним дослідження, представленого на здобуття наукового ступеня. Структура та оформлення автореферату визначається вимогами Державної атестаційної комісії. Якщо обсяг книжкового видання від 4 до 48 сторінок комп'ютерного тексту – це брошура, якщо понад 48 сторінок – книга. При перевиданні посібника або підручника повинно бути оновлено щонайменше 25% авторського тексту. Друге видання випускається при зміні нормативних актів і законів.

Електронне видання – документ, що містить інформацію в електронній формі, призначений для розповсюдження у незмінному вигляді та має вихідні дані.

Розрахунок обсягу навчально-методичного видання

Обсяг навчального видання рекомендується визначати за формулою: $V_{п/нп/} = K_{п/нп/} * 0,14 (T_a + T_{срс})$, де $V_{п/нп/}$ - обсяг підручника (навчального посібника) в авторських аркушах; $K_{п/нп/}$ - коефіцієнт виду видання: підручника $/K_{п/}$, навчального посібника $/K_{нп/}$. Для підручника $K_{п/}=1$, а для навчального посібника $0,5 < K_{нп/} < 1$. Величина $K_{нп/}$ визначається тією часткою навчальної програми, яку замінює або доповнює навчальний посібник. Наприклад, автори планують написати навчальний посібник, який на їхню думку, буде замінювати приблизно 50% існуючого підручника. У цьому

випадку $K_{np} = 0,5$. Якщо підручника немає, а автори створюють навчальний посібник, що забезпечує 70% програми, то $K_{np} = 0,7$ і т.д. $0,14$ /авт.арк./год/ - коефіцієнт, що враховує продуктивність засвоєння 1 авт.арк. навчальної інформації студентом за одну годину самостійної роботи з літературою, розв'язання задач, прикладів тощо. T_a - кількість годин у навчальному плані, відведених на дисципліну для аудиторних занять; $T_{ср}$ – кількість годин у навчальному плані, відведених для самостійної роботи студентів. Авторським аркушем називається одиниця обсягу літературного твору, що дорівнює 40 тис. друкованих знаків. Друкованими знаками вважаються всі видимі друковані знаки (літери, розділові знаки, цифри тощо) та кожен пробіл між словами. На попередньому етапі автор може брати за один авторський аркуш 22 сторінки комп'ютерного тексту, надрукованого через 1,5 інтервали шрифтом Times New Roman № 14 на стандартному аркуші формату А.4. Обсяг підручників та навчальних посібників повинен визначатися кількістю годин за навчальним планом, що відводиться на вивчення дисципліни, реальним бюджетом часу студента для самостійного вивчення навчального матеріалу та продуктивністю засвоєння інформації студентом.

Вимоги до оформлення навчального видання

Титульна сторінка – заголовний аркуш видання, основний титульний елемент книги, на якому зазначаються основні відомості про неї. Посередині зверху вказується назва установи, де готувалося видання (кегель шрифту – 14, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний, великі літери). Нижче посередині вказується інформація про авторський склад видання: прізвище та ініціали (кегель шрифту – 16, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний). Якщо у виданнях більше 3-х авторів, весь авторський колектив вказується на наступній, першій сторінці видання, а не на титульній сторінці. Нижче вказується назва видання (кегель шрифту – 48-44, гарнітура - Times New Roman, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний, великі літери), нижче визначається вид видання: підручник чи навчальний посібник (кегель шрифту – 20, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний). Інформація про те, що дане навчальне видання є 2,3 і т.д. перевиданням, вказується на титульній сторінці у наступному рядку після інформації про вид видання (кегель шрифту – 18, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, курсив). Перша сторінка видання дублює інформацію з титульної сторінки: назва установи, де готувалося видання, інформація про авторський колектив, назва та вид видання, інформація про перевидання (за потреби), в наступному рядку – інформація про вид видання. Внизу сторінки вказується місце та в наступному рядку – рік видання (кегель

шрифту – 14, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, шрифт – напівжирний). Малюнок не дублюється.

Друга сторінка видання: вгорі розміщується індекс УДК, в наступному рядку авторський знак (кегель шрифту – 14, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по лівому краю, шрифт - напівжирний). У наступному рядку додається інформація про рекомендацію навчального видання до друку рішенням Педагогічної ради ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж» із зазначенням номеру та дати протоколу (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по центру, курсив). Нижче зазначається інформація про рецензентів видання, а саме: прізвище та ініціали, науковий ступінь та почесне звання, місце роботи. Інформація про кожного рецензента подається в окремому рядку (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по ширині, абзац – 1 см, прізвище та ініціали рецензентів виділяються напівжирним шрифтом). У наступному рядку вказується назва та тип видання, авторський колектив, інформація про загального редактора за наявності), назва, місце і рік видання, назва видавництва, кількість сторінок у відповідності до вимог оформлення бібліографічного опису видання (кегель шрифту – 14, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по ширині, назва видання та авторський знак виділяються напівжирним шрифтом). Через один рядок зазначається міжнародний номер ISBN (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по лівому краю, абзац – 1 см). Через один рядок додається анотація видання (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по ширині, абзац – 1 см). Нижче дублюється інформація про індекс УДК (кегель шрифту – 14, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по правому краю, шрифт напівжирний). Через один рядок зазначається інформація про авторські права авторів на дане видання (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по правому краю). Поряд дублюється інформація про міжнародний номер видання ISBN (кегель шрифту – 12, гарнітура – Times New Roman, вирівнювання по лівому краю, шрифт напівжирний).

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНКИ ПОСІБНИКА,
ПІДРУЧНИКА**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Власенко Г. М., Івасенко В. І.

Страхування

Навчальний посібник

2-ге видання, доповнене і перероблене

Зображення (малюнок, ілюстрація)

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ПЕРШОЇ СТОРІНКИ ПОСІБНИКА,
ПІДРУЧНИКА**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Власенко Г. М., Івасенко В. І.

Страхування

Навчальний посібник

2-ге видання, доповнене і перероблене

Ніжин
2023

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ДРУГОЇ СТОРІНКИ ПОСІБНИКА, ПІДРУЧНИКА

УДК 338(075.8)

В 58 (авторський знак)

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Відокремленого
підрозділу національного університету України «Ніжинський
агротехнічний інститут»*

(протокол № _____ від _____ 20__ року)

Укладачі:

Влащенко Г. М., кандидат економічних наук, доцент ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут»

Івасенко В. І., кандидат економічних наук, доцент ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут»

Рецензенти:

Гомоляко О. П., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту
ім. проф. Й. С. Завадського Національного університету біоресурсів і
природокористування України;

Дворенко І. В., кандидат економічних наук, завідувачка кафедри
менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний
інститут»

Власенко Г. М.

В 58 **Страхування** : навчальний посібник / Укл. Г. М. Власенко., В. І.
Івасенко. – Ніжин : ФОП Лисенко М. М., 2023. – с 452.

ISBN

Навчальний посібник призначений для більш ефективного засвоєння студентами програмного матеріалу. Посібник включає програму курсу, теретичний виклад тем, плани семінарських занять, термінологічний словник ключових понять, завдання для самостійної роботи, текстові завдання теоретичного матеріалу, тематику рефератів, питання самоконтролю для здачі заліку чи іспиту, список літератури, навчальні завдання з окремих тем.

Видання рекомендовано для здобувачів осітньо-професійної програми третього бакалаврського рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

ISBN

УДК 338(075.8)

©Власенко Г. М., Івасено В. І.,
2023

©ФОП Лисенко М. М.

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНКИ МЕТОДИЧНИХ
РЕКОМЕНДАЦІЙ**
**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Петренко П. П., Іваненко І. І., Василенко В. В.

ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації до виконання лабораторних (практичних) робіт

Зображення (малюнок, ілюстрація)

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ПЕРШОЇ СТОРІНКИ МЕТОДИЧНИХ
РЕКОМЕНДАЦІЙ**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Петренко П. П., Іваненко І. І., Василенко В. В.

ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації до виконання лабораторних (практичних) робіт

Ніжин
2023

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ДРУГОЇ СТОРІНКИ МЕТОДИЧНИХ

РЕКОМЕНДАЦІЙ

УДК 330

П 38 (авторський знак)

Рекомендовано до друку науково-методичною радою факультету агротехнологій та економіки Відокремленого підрозділу національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» (протокол № _____ від _____ 20__ року)

Укладачі:

Петренко П. П., канд. екон. наук, доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Іваненко І. І., канд. екон. наук, доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Василенко В. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Рецензенти:

Іванов І. І., доктор економічних наук, професор Національного університету біоресурсів і природокористування України

Сидоренко С. С., професор, доктор економічних наук ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Петренко П. П.

П 38 Економіка : методичні рекомендації до виконання лабораторних (практичних) робіт / Петренко П. П., Іваненко І. І., Василенко В. В. – Ніжин: ПП Лисенко, 2021. – 84 с.

Методичні рекомендації призначені для виконання завдань лабораторних (практичних) занять з дисципліни «Економіка» студентами спеціальності 071 Облік і оподаткування та призначені для формування практичних вмінь і навичків роботи з різними програмами, лабораторним устаткуванням, документацією, які можуть складати частину професійної практичної підготовки.

УДК 330

© Петренко П. П., Іваненко І. І.,

Василенко В. В., 2021

© ВП НУБіП України

«Ніжинський агротехнічний інститут»

Додаток 2

**Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ
8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання» з
урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укragропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрущенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Інфузорії. Вып. 1. Сукторії (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем С. В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.

	Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з продовжувачих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017)</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Законодавчі і нормативні	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.

документи (інструкції, накази)	<p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106–107</p>
Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	<p>Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.</p>
Авторські свідоцтва	<p>А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>

Приклади бібліографічних записів

Елементи, виділені *напівгрубим курсивом*, є факультативними і вводяться в бібліографічний запис залежно від теми наукової роботи. Проміжки між знаками та елементами запису є обов'язковими і використовують для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

Загальне позначення матеріалу (в цьому випадку [Електронний ресурс]) наводиться у списках літератури при наявності відомостей про видання на різних матеріальних носіях та з різними способами подання інформації.

Книги. Однотомний документ

Один автор

Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). — **Переклад вид.: Patrologiae cursus completus. Series graeca I-CLXI (Paris : J. P. Migne, 1857—66).** — **Бібліогр. в підрядк. прим.** — ISBN 966-8744-87-X.

Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. ; НАН України, Ін-т математики. — Київ : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). — **Бібліогр.:** с. 97—106 (93 назви) та в підрядк. прим. — ISBN 966-02-3964-5.

Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота = That is more expensive than silver and gold : [розповідь про 70-річний шлях Київ. ювелір. з-ду] / Наталія Дмитрівна Матюх ; [ред. рада: Цюпко С. В. (голова) та ін.]. — Київ : Асамблея ділових кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. : іл., портр. — (Ювеліри України ; т. 1). — ISBN 966-965-810-1.

Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. : портр. — (Першотвір = Individual, ISBN 966-663-177-6).

Два автори

Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. : іл., портр. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). — **Бібліогр. в кінці розд. та в тексті.** — ISBN 966-518-338-9.

Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк ; Акад. адвокатури України, Шк. адвокат. підготовки. — Київ : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва

про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). — ISBN 966-8062-37-X.

Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студентів вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник ; М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій змісту освіти. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с. : іл., табл., портр. — Бібліогр.: с. 358—362. — ISBN 978-966-2004-01-4.

Три автори

Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Зддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс бизнес букс, 2007. — XLIII, 265 с. : ил. — Предм. указ.: с. 263—265. — Библиогр. в конце гл. — ISBN 978-966-415-020-7.

Чотири і більше авторів

Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А] ; Укр. НДІ продуктивності АПК М-ва аграр. політики України. — Київ : НДІ "Укragропромпродуктивність", 2006. — 106 с. : табл. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). — Бібліогр.: с. 106. — ISBN 966-7803-97-X.

Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М., Макшанов С. І., Маничев С. А., Никифоров] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Харьков : Гуманит. центр, 2007. — 510 с. : ил., табл. — Библиогр.: с. 504—510. — ISBN 966-83243-34-X.

або

Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В. та ін.] ; Укр. НДІ продуктивності АПК М-ва аграр. політики України. — Київ : НДІ "Укragропром-продуктивність", 2006. — 106 с. : табл. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). — Бібліогр.: с. 106. — ISBN 966-7803-97-X.

Психологія менеджмента / [Власов П. К. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Харьков : Гуманит. центр, 2007. — 510 с. : ил., табл. — Библиогр.: с. 504—510. — ISBN 966-83243-34-X.

Без автора

Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — Київ : Грані-Т, 2007. — 119 с. : іл., табл., портр. — (Грані світу). — ISBN 978-966-2923-73-5. Воскресіння мертвих : укр. барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — Київ : Грамота, 2007. — 638, [1] с. — Бібліогр. в прим. в кінці розд. — ISBN 978-966-349-045-X.

Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л.

Таран, О. Лагутенко]. — Київ : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. : іл. — Бібліогр.: с. 190. — ISBN 978-966-2923-76-6.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології = Problems of typological and quantitative lexicology : [зб. наук. пр. / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с. : іл., табл. — Текст укр., рос., англ. — Бібліогр. в кінці ст. — ISBN 978-966-568-897-6.

Багатотомний документ

Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост.: Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2005 — Т. 1. — 277 с. — (Серия "Нормативная база предприятия"). — ISBN 966-7961-46-X.

Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / Алиса Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006. — 369, [1] с. : портр. — (Сочинения : в 8 кн. / Алиса Дарова ; кн. 4. — ISBN 966-318-562-7.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Харьков : Право, 2002— . — ISBN 966-95754-6-X Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. — Библиогр. в подстроч. примеч. — ISBN 966-8467-91-4.

Реабілітовані історією. Миколаївська область / обл. редкол.: Гаркуша О. М. (голова) [та ін.]. — Київ ; Миколаїв : Світогляд, 2007. — Кн. 3. — 655 с. : іл., портр. — (Науководокументальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). — Текст укр., рос. — Бібліогр. в тексті. — ISBN 978-966-8837-06-01.

Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — Київ : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с. : іл. 4

Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд.: Л. М. Яременко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. — (Джерела з історії науки в Україні). — Бібліогр. в підрядк. прим. — ISBN 978-966-02-4254-8.

Ч. 2 : Додатки. — 2007. — 573, [1] с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 346—370 (2046 назв). — Імен. покажч.: с. 529—554. — Геогр. покажч.: с. 555—565. — ISBN 978-966-02-4256-5.

або

Історія Національної академії наук України, 1941—1945. Ч. 2. Додатки / [упоряд.: Л. М. Яременко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського,

2007. — 573, [1] с. : іл., табл. — (Джерела з історії науки в Україні). — Бібліогр.: с. 346—370 (2046 назв). — Імен. покажч.: с. 529—554. — Геогр. покажч.: с. 555—565. — ISBN 978-966-02-4256-5.

Матеріали конференцій, з'їздів

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]. — Харків : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. : іл., табл. — Бібліогр. в кінці доп. — ISBN 966-7392-31-7.

Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на Респ. міжвуз. наук.- практич. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — Київ : ІСОА, 2002. — 147 с. : іл., табл. — ISBN 966-8059-08-5.

Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : пр. конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ / відп. ред. В. Т. Трощенко. — Київ : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — Т. 2. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000). — Текст парал. укр., рос, англ. — Бібліогр. в кінці доп.

Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практич. конф., 27—28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України [та ін.] ; редкол.: О. Д. Шарапов (голов. ред.) [та ін.]. — Київ : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с. — Текст укр., рос. — Бібліогр. в кінці ст. — ISBN 966-7257-60-6.

Препринти

Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. : іл., табл. — (Препринт / НАН України, Нац. науч. центр "Харьков. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). — Библиогр.: с. 18—19 (23 назв).

Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гаммаметодами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. : іл., табл. — (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС ; 06-1). — Бібліогр.: с. 8.

Словники

Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Харків : Халімон, 2006. — 175, [1] с. : табл. — Алф. покажч. ст.: с. 166—175. — ISBN 978-966-2011-05-0.

Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : слов.-довід. основ. термінів і понять з організації навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко ; Європ. ун-т. — Київ : Європ. ун-т, 2007. — 57 с. : табл. — ISBN 966-301-090-8.

Українсько-німецький тематичний словник = Ukrainisch-deutsches thematisches Wörterbuch : [близько 15 000 термінів / уклад.: Н. Яцко та ін.]. — Київ : Карпенко, 2007. — 219 с. — ISBN 966-8387-23-6.

Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид. — Київ : К.І.С., 2006. — 138 с. : іл., табл. — ISBN 966-8039-97-1.

Атласи Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. Всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії Ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін] ; Рада по вивченню продуктив. сил України НАН України [та ін.]. — Київ : Варта, 2006. — 217, [1] с. : іл., табл., портр., карти. — ISBN 966-585-199-3.

Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провід. шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студентів та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та допов. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 217—218. — ISBN 966-7985-93-8.

Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Харків : Ранок, 2005. — 96 с. : іл. — Алф. покажч.: с. 94—96. — ISBN 966-672-178-3.

Законодавчі та нормативні документи Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — Київ : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). — ISBN 966-611-412-7.

Медична статистика : зб. нормат. док. / М-во охорони здоров'я України, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезпечення м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистик ; упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — Київ : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. : табл. — (Нормативні директивні правові документи). — ISBN 966-8318-99-4.

Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007 / М-во палива та енергетики України. — Офіц. вид. — Київ : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. : іл., табл. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція). — Бібліогр.: с. 73.

Стандарти

Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ180 7000:2004. — [Чинний від 2006—01—01]. — Київ : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. : табл. — (Національний стандарт України).

Якість води. Словник термінів : ДСТУ180 6107-1:2004. — [Чинний від 2005—04—01]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. : табл. — (Національні стандарти України). — Текст нім., англ., фр., рос., укр.

Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007—01—01]. — Київ : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. : табл. — (Національний стандарт України).

Каталоги

Межгосударственные стандарты : **каталог : в 6 т.** / [сост.: Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). — ISBN 966-7961-77-X. Т. 5. — 2007. — 264 с. — ISBN 966-7961-75-3. Т. 6. — 2007. — 277 с. : табл. — Библиогр.: с. 277 (6 назв). — ISBN 966-7961-76-1.

Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд.: М. Зобків та ін]; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с. : іл., табл. — ISBN 966-96146-0-0.

Університетська книга, осінь 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003?]. — 11 с. : іл. Горницкая И. П.

Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. ; Донец. ботан. сад НАН Украины. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с., [4] л. ил. : табл. — Библиогр.: с. 226—227 (28 назв.). — Алф. указ. рус. и латин. названий растений: с. 181—192. — ISBN 966-508-397-X.

Бібліографічні показники

Куц О. С. Бібліографічний показник та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році : спец.: 24.00.01 — олімп. і проф. спорт, 24.00.02 — фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення, 24.00.03 — фіз. реабілітація / О. Куц, О. Вацеба ; Львів. держ. ун-т фіз. культури.— Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. : табл. — Текст укр., рос., англ.

Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [уклад.: Кирись Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).

Автореферати дисертацій

Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 "Технологія машинобудування" / Новосад Іван Ярославович ; Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с., включ. обкл. : іл. — Бібліогр.: с. 17—18.

Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 "Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології" / Нгуен Ші Данг ; Нац. техн. ун-т України "Харків. політехн. ін-т". — Київ, 2007. — 20 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 17—18.

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. — Бібліогр.: с. 38.

Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17.

Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. — Библиогр.: с. 59—61.

Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. — Бібліогр.: с. 14.

Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. — Бібліогр.: с. 29.

Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20. — Бібліогр.: с. 20.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша / Микола Зеров // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новіт. укр.

письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291.

Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : Междунар. науч.-техн. конф., 3—5 окт. 2007 г. : тез. докл. / Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского "Харьков. авиац. ин-т". — Харьков, 2007. — С. 33.

Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України (кінець XIX — початок XX ст.) / Д. М. Чорний.— Харків, 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.

Електронні ресурси

Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : [навч. посіб. для студентів мед. вузів III—IV рівнів акредитації] / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — Електрон. дані. — Одеса : Одес. медуніверситет, 2001. — 1 електрон. опт. диск (CD-R) ; 12 см. — (Бібліотека студента-медика). — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. — Назва з екрана. — ISBN 966-573-216-1.

Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — Електрон. дані. — Київ : Інфодиск, 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукраїнський перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Windows 95/NT/2000/XP ; Pentium-266, 32 Mb RAM ; CD-ROM. — Назва з титул. екрана.

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003") / Л. И. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko. — Назва з екрана

Визначення індексів УДК та авторського знака для документів

Відповідно до Державного стандарту України (ДСТУ 4861:2007 "Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості") вихідні відомості кожного видання повинні містити шифр зберігання видання. Шифр зберігання складається з класифікаційних індексів Універсальної десятикової класифікації (УДК) та авторського знака. Шифр зберігання розміщується у верхньому лівому куті звороту титульного аркуша видання у такій послідовності:

Авторський знак подають під першою буквою індексу УДК

Складові шифру визначаються за відповідними таблицями:

- індекс УДК визначають за україномовними виданнями таблиць УДК, підготовку і випуск яких здійснює Книжкова палата України;
- авторський знак визначають за виданням "Авторські таблиці (двозначні)"

Хавкіної Л. В. Індекс УДК визначають за темою (змістом) видання. Їхнє основне завдання — максимально точно відобразити зміст видання та забезпечити в подальшому його швидкий та легкий пошук не лише в Україні, а й у світі (але лише за умови, що індекс визначено правильно). Індекссування документів за УДК здійснюється в межах спеціально розроблених принципів, положень і правил — на основі методики індекссування.

Скорочені таблиці УДК онлайн знаходяться за посиланням:

http://www.ukrbook.net/UDC/UDC_skoroch_table.html

Авторський знак — це умовне позначення прізвища автора або першого слова заголовка видання (залежно від відомостей, розміщених на титульному аркуші). Авторський знак складається з однієї літери та двох цифр.

Літера — перша з імені автора чи заголовка. Цифри визначаються за спеціальними авторськими таблицями, в яких кожній послідовності з декількох перших літер прізвища автора чи назви книги (якщо авторами книги є більш ніж три людини, або авторів немає) відповідає двозначне число. Авторський знак призначений для полегшення і прискорення розміщення за алфавітом видань на полицях і карток в каталогах бібліотек.

У 1916 році його ввела відомий фахівець бібліотечної справи Любов Хавкіна. В Україні авторський знак визначають за виданням "Авторські таблиці (двозначні)".

Розташування авторського знаку в Україні визначає ДСТУ 4861:2007. Для книжкових видань це — верхній лівий кут обороту титульного листа — відразу під індексом ББК або УДК, а також у лівій частині макету анотованої за каталогом картки навпроти другого рядка бібліографічного опису.

Правила написання авторського знака:

Основні правила складання:

- літера відокремлюється від чисел пропуском - А 11;
- після літер, які написанням схожі на числа (З, І, О, Ч), додатково ставиться дефіс задля уникнення помилкового прийняття авторського знаку за тризначне число - О-463, З-172, Ч-985;
- у випадку подвійного прізвища авторський знак, дається за його першою частиною;
- якщо заголовком книги є ім'я, по батькові і прізвище особи, авторський знак, як виняток, дається не за першим складом заголовка, а за прізвищем цієї особи;
- якщо заголовок книги починається з прийменника, авторський знак, дається за цим прийменником;
- якщо першим словом заголовка є числівник, надрукований римськими чи арабськими цифрами, авторський знак, дається за його буквеним написанням (наприклад, VIII в авторському знаку – це Восьмий);
- на твори, описані в каталозі бібліотеки під найменуванням колективів (відомств, установ, наукових інститутів, товариств і т. д.);
- авторський знак визначається за першим словом найменування колективу; дублетні примірники документа одержують однаковий авторський знак.

Бібліотека інституту надає послуги з визначення індексів УДК та авторського знака для підручників, навчальних та методичних посібників, наукових видань викладачів інституту.

The diagram illustrates the process of identifying a book's classification and author's mark. It starts with a book cover (top left) containing the UDC 330 and P 38. A line connects this to a library label (middle left) which also shows UDC 330 and P 38. Another line connects the library label to a box labeled 'Авторський знак' (Author's mark) at the bottom right.

**УДК 330
П 38**

Рекомендовано до друку науково-методичною радою факультету агротехнологій та економіки Відокремленого підрозділу національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» (протокол № ___ від _____ 20__ року)

Укладачі:
Петренко П. П., канд. екон. наук, доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Іваненко І. І., канд. екон. наук, доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Василенко В. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Рецензенти:
Іванов І. І., доктор економічних наук, професор Національного університету біоресурсів і природокористування України
Сидоренко С. С., професор, доктор економічних наук ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Петренко П. П.
Економіка : методичні рекомендації до виконання лабораторних (практичних) робіт / Петренко П. П., Іваненко І. І., Василенко В. В. – Ніжин: ПП Лисенко, 2021. – 84 с.

П 38

Авторський знак